

Disertační práce představuje ediční činnost Bohuslava Tablice (1769–1832), jednoho z nejvýznamnějších představitelů první fáze slovenského národního obrození, všestranného vzdělance, básníka, překladatele, literárního historika a teoretika, evangelického kněze a. v. a aktivního udržovatele česko-slovenského literárního společenství. Analyzuje Tablicův způsob vydání tří svazků starší slovenské básnické produkce, a to duchovně-reflexivní skladby Štěpána Pilárika Sors Pilarikiana (Žilina, 1666) v edici nazvané Pamětné příhody Štěpána Pilařika (Uherská Skalice, 1804), resp. světské básnické produkce slovenské proveniencie z konce 18. století ve dvou svazcích Slovenských veršovců (Uherská Skalice 1805, Vacov 1809), kam zařadil česko-slovenské (výjimečně i dvě latinské) básně autorské – satiry a reflexivní básně Jána Chrastiny (1729–1799), satiry a příležitostné básně Jána Demiana (1734–1799), příležitostné skladby Michala Institorise Mošovského (1733–1803, jeho autorství je nejisté) a Augustina Doležala (1737–1802), satiry Jána Sabova – i dvě anonymní písně o zbojnicích Jakubu Surovcovi a Jánošíkovi (ve druhém případě uvedl takto Tablic-editor postavu Jánošíka do kontextu slovesně-umělecké tvorby a otevřel tak literární prostor pro její pozdější mýtické a legendární oživení ve slovenské, české i polské literatuře).

Filologický rozbor textů edic i všech dostupných a dochovaných pramenů (původních tisků, opisů a výjimečně i autografů) umožnil vyhodnotit Tablicovu ediční metodu (označovanou dosud za počešťování) na všech jazykových rovinách a konstatovat její sjednocující funkci na rovině typografické a ortografické ve prospěch kodifikované češtiny a uchovávací funkci v rovině slovotovorné a lexikální ve prospěch předpisovného úzu slovenštiny. Úpravy většího rozsahu a stylistického či významového dosahu nezměnily zásadním způsobem ani obsah, ani formu vydávaných básní, posílily především jejich expresivní a estetickou funkci. ...